

Muhammadjonov Foziljon

BIOLOGIYA 30 VARIANT NAMANGAN

Gologrammasiz kitob qalbaki
hisoblanadi

Toshkent
«Spectrum Media Group»
2025

1-variant

1. Suyaklarni tuzulish jihatdan ortiqchasini tanlang.

- A) qovurg'a
- B) o'mrov
- C) umurtqa
- D) to'sh

2. Rasmdagi to'p gulga ega bo'lgan o'simlikni aniqlang.

- A) bug'doy
- B) nastarin
- C) sabzi
- D) qurtana

3. Na'matak (a) va shirinmiya (b) o'simliklari uchun tegishli fikrlar berilgan qatorini aniqlang.

- A) a – atirgulni madaniy turi hisoblanadi;
b – ildizpoyali ko'p yillik o't.

B) a – bo'yi 30–60 sm keladi; b – tugunakli o'simlik.

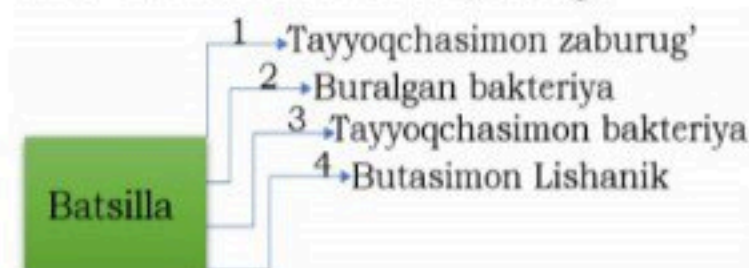
C) a – mevasi tarkibidagi «C» vitamini qonni suyultiradi;
b – o'simlikda balg'am ko'chiruvchi xususiyati mavjud.

D) a – milk yallig'lanishini davolash uchun tavsiya etiladi; b – yosh bolalar shamolaganda tavsiya etiladi.

4. Mezoderma tushunchasiga mos ta'rifni aniqlang.

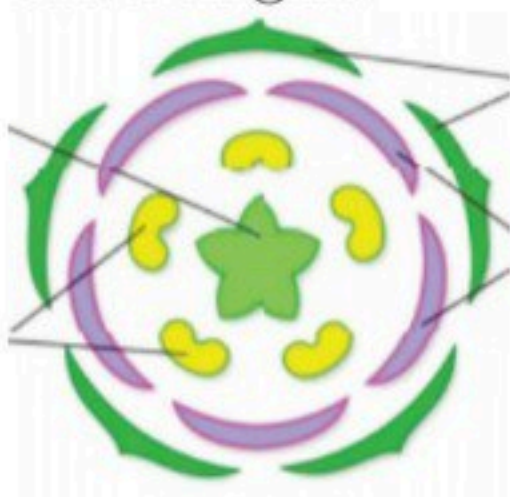
- A) homilaning o'rta qavati
- B) homilaning tashqi qavati
- C) homilaning ichki qavati
- D) to'g'ri javob berilmagan

5. Organizm haqida to'g'ri ma'lumotni aniqlang.

- A) *ban'yan*
- B) *qayrag'och*
- C) *makkajo'xori*
- D) *sholg'om*

20. Rasmda qaysi o'simlikni gul diagrammasi tasvirlangan?

- A) *olma*
- B) *lola*
- C) *shaftoli*
- D) *o'rik*

21. Baliqlar sinfi bilan bog'liq ma'lumotlar keltirilgan qatorni aniqlang.

- 1) tuxumi qattiq po'choq bilan himoyalangan, sariqlikka boy; 2) qon aylanish sistemasi yopiq; 3) tanasi pat bilan qoplangan;
- 4) yuragi 4 kamerali;
- 5) yuragida venoz qon oqadi; 6) tana harorati tashqi muhitga bog'liq.

- A) 1, 3, 5
- B) 2, 4, 6
- C) 2, 5, 6
- D) 1, 3, 4

22. Qo'sh membranali organoidlar keltirilgan qatorni aniqlang.

- A) *endoplazmatik to'r, golji majmuasi*
- B) *mitoxondrya, plastida*
- C) *ribosoma, hujayra markazi*
- D) *golji majmuasi, mitoxondrya*

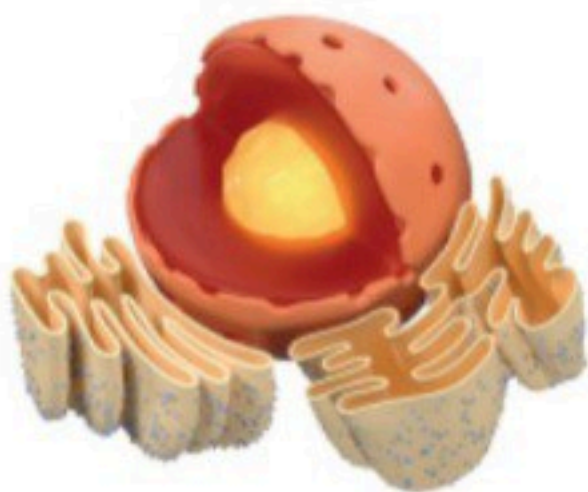
23. Hujayradagi i-RNK molekulasida 80 ta urasti nukleotidi mavjud. Shu i-RNK zanjiridan teskari transkripsiya jarayonida sintezlangan DNK molekulasining bitta zanjirida sitozin nukleotidlari soni i-RNKdagi uratsil nukleotidlari sonidan 3 marta ko'p, guanin nukleotidlari soni 2 marta kam. DNK ning shu bitta zanjiridagi timin nukleotidlari

2. Spora holidi qishlaydigan
(a) va spora orqali
ko'payadigan

(b) o'simlikni aniqlang.

- A) *a* – *soxta kashtan*,
b – *zarafshon archa*
B) *a* – *xlorella*,
b – *funariya yo'sini*
C) *a* – *qarag'ay*,
b – *sershox qirqbo'g'im*
D) *a* – *xlomidomonada*,
b – *nastarin*

3. Rasmda organellaning
rasmi keltirilgan.

Ushbu organella haqida;
I) Ba'zi hujayralarda
boshqa organellalar
bo'lishi mumkin; II) Uni
eukaryotik hujayra
tuzilishiga ega bo'lgan
hujayrada topish mumkin;
III) U yadroga yaqin
hududda joylashgan.
Bayonotlarning qaysi biri
to'g'ri?

- A) *Faqat I*
B) *Faqat II*

- C) *Faqat III*
D) *I, II va III*

4. Boshko'krakning orqasida
joylashgan oqish yuragida
arterial qon oqadigan
hayvonni aniqlang.

- A) *krevetka*
B) *bitinya*
C) *karakatitsiya*
D) *sariq chayon*

5. Ikkalasiining fenotipga
birlashganda ta'sirini aks
ettiruvchi allel genlaridan
biri K, ikkinchisi esa L
bilan ifodalanadi. Shaxslar
bu belgi bo'yicha KK, LL
va KL genotiplariga ega.
Shunga ko'ra, homozigot
genotipli, ammo fenotipi
har xil bo'lgan ikkita
individdni kesishishi
natijasida olingan
individdlar inbratsiyaga
o'tkazildi va quyidagi
punnet kvadrati hosil
bo'ldi.

♀ ♂	a	b
a	I	II
b	III	IV

22. Yashil evgilen (a), yashil temirchak (b) va yashil qurbaqa (c) qaysi sinf vakiliga mansub?

- A) *a* – *sporalilar*,
b – *hasharotlar*,
c – *reptiliyalar*
 B) *a* – *infuzoriyalar*,
b – *qushlar*,
c – *amfibiylar*
 C) *a* – *kipriklilar*,
b – *hasharotlar*,
c – *amfibiylar*
 D) *a* – *xivchinlilar*,
b – *hashrotlar*,
c – *amfibiylar*

23. Iste'mol qilinadigan zamburug'larni aniqlang.

- a) qorakuya;
 b) qo'zidumba; c) qizil muxomor; d) oq qo'ziqorin; g) zang zamburug'i.

- A) *a, c* B) *b, d*
 C) *b, g* D) *a, d*

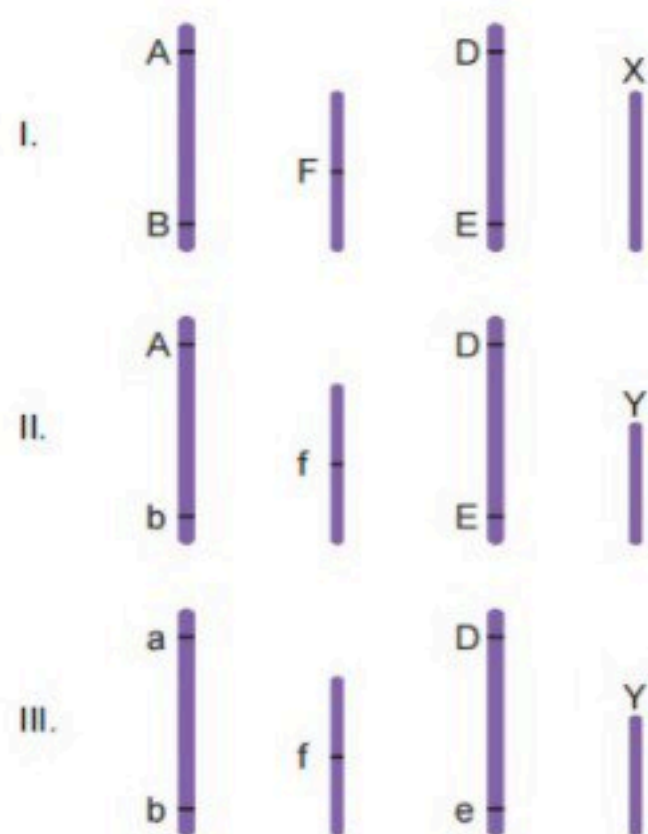
24. Genotipi

$AaBbDDEeFfXY$

bo'lgan jonzotning AB va DE genlari

bog'langan genlardir.

Bu jonzot nimani yaratishi mumkin?

Gametalarining hosil bo'lish ehtimoli bo'yicha ko'pdan eng kamiga qarab qanday tartib bo'lishi kerak? (Hech qanday krossingover sodir bo'lmaydi deb taxmin qilinadi.)

- A) $I > II-III$
 B) $I > IIIIII$
 C) $III >> I$
 D) $I-III II$

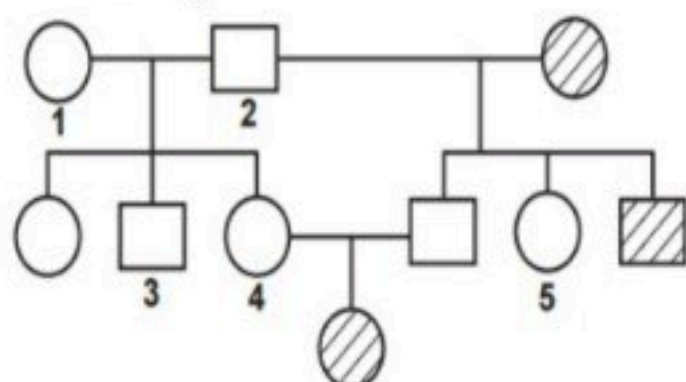
25. Qaysi oila vakillaridan faqat bitta turi «Qizil kitob» ga kiritilgan?

- A) *bug'doydosh*,
ra'nodosh
 B) *ituzumdosh*,
tokdosh
 C) *qovoqdosh*,
loladosh
 D) *sho'radosh*,
ituzumdosh

- C) *0 Rh(+)* o'g'il
tug'ilish ehtimoli
3/32.
- D) *Krossover* natijasida
hosil bo'lgan genotip
12 ga teng.
- 17.** Bezgak chivini (a) va
bezbak paraziti (b) ni
sinfi qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?
- A) *a* – hasharotlar,
b – kipriklilar
- B) *a* – o'rgimchaklar,
b – infuzoriyalilar
- C) *a* – hasharotlar,
b – sporalilar
- D) *a* –
qisqichbaqasimonlar,
b – soxta oyoqlilar
- 18.** Tana haroratini
doimiyligini saqlashda
teri osti yog' qavati
katta ahamiyatga egaligi.
- A) *biokimyoviy*
moslanish
- B) *fiziologik moslanish*
- C) *morfologik moslanish*
- D) *etiologik moslanish*
- 19.** Transkripsiya (a) va
translatsiya (b)
jarayonlari hujayraning
- qaysi qismida sodir
bo'ladi?
- A) *a* – ribosomada,
b – yadroda
- B) *a* – mitoxondriyada,
b – plastidada
- C) *a* – vakuolada,
b – mitoxondriyada
- D) *a* – yadroda,
b – ribosomada
- 20.** O'simliklarni uchrash
joyiga nisbatan to'g'ri
juftlangan qatorni
aniqlang.
- a) turang'il; b) betaga;
c) qumtariq; d) sag'an;
e) toron; g) sanchiqo't;
f) qora boyalich;
1) qumli cho'l; 2) sho'r
tuproq; 3) to'qay;
4) adirlar; 5) yaylov.
- A) *a* – 3; *b*, *e* – 5;
c – 1; *g* – 5
- B) *d* – 2; *f* – 4; *c* – 1;
a, *e* – 5
- C) *g* – 3; *d* – 1; *e* – 5;
f – 4
- D) *c* – 3; *f*, *d* – 4;
a – 2; *b* – 5
- 21.** DNK molekulasi
yarim konservativ
replikatsiyasi natijasida

turibdiki, fenotipi dominant bo'lgan individning genotipi uchun ikkita imkoniyat mavjud. Dominant individning genotipini aniqlash uchun retsessiv shaxs bilan qilingan xoch «Boshqaruv xoch» deb ataladi. Masalan: it zotida qora mo'yna jigarrang mo'ynadan ustun turadi.

Naslchilikda taroqli shaxslar jigarrang mo'ynaga ega bo'lgani uchun;

○ → Qiz

□ → Erkak

Yuqorida sanab o'tilgan shaxslardan qaysi biri uchun nazorat xochi kerak emas?

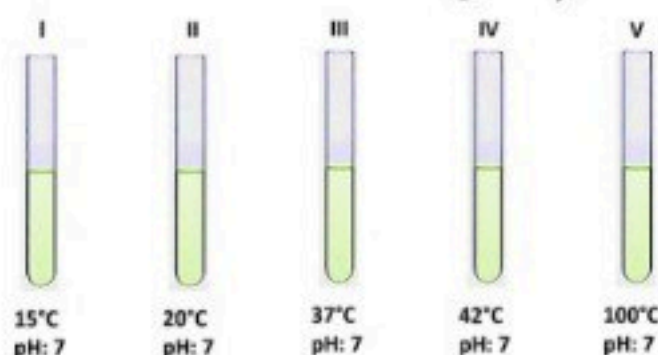
- A) 1 va 2
- B) 1 va 3
- C) 2 va 3
- D) 2, 4 va 5

28. Yoppasiga o'tkazilgan tibbiy emlashlar yer yuzida mavjud bo'lgan qaysi kassaliklarni tugashiga yoki oldini olishga erishiladi?

- 1) o'lat; 2) chechak;
- 3) poliomyelit;
- 4) qizamiq.

- A) 1
- B) 2, 3
- C) 1, 2, 3
- D) 1, 2, 3, 4

29. Beshta probirkaga teng miqdorda kraxmal va kraxmalni gidrolizlovchi amilaza fermenti qo'shildi. Kraxmal borligida rang o'zgarishiga olib keladigan kraxmal reaktivi har bir probirkaga bir vaqtning o'zida va quyidagi sharoitlarida yetarli vaqt davomida qo'shiladi. (Odam tupurigidan ajratilgan amilaza ishlatilgan)

27. Otasi gemolifik, onasi daltonik bo'lgan qizning somatik hujayralarida mitozning metafaza davrida H (a) va d (b) genlari nechta bo'lishini aniqlang.

- A) $a - 2$ ta, $b - 2$ ta;
B) $a - 1$ ta, $b - 1$ ta;
C) $a - 4$ ta, $b - 4$ ta;
D) $a - 0$ ta, $b - 2$ ta

28. Germofradit, lekin ko'payish davrida bir-birini urug'lantiradigan organizmni aniqlang.

- A) *oq planariya*
B) *yomg'ir chuvalchangi*
C) *jigar qurti*
D) *dengiz olabug'asi*

29. Qonning ivishi qon plazmasidagi qaysi oqsilga bog'liq?

- A) *insulin*
B) *gemoglobin*
C) *fibrinogen*
D) *protombin*

30. Jadval asosida to'g'ri javobni belgilang.

J.	Orgonoid-lar	Ularga oid ma'lumotlar
A)	Yadro	Yadrocha va xromatindan iborat
B)	Lizosomalar	Biologik nofaol moddalar saqlovchi, sitoplazmada joylashgan pufakchalardagi iborat
C)	Xromosomalar	Jinsiy hujayralarida 23 tadan xromosomalar bo'ladi
D)	Golji majmuasi	Hujayrada sintezlanadigan moddalarni to'plash va tarqatish vazifasini bajaradi

MUNDARIJA

1-variant	3
2-variant	9
3-variant	14
4-variant	21
5-variant	27
6-variant	34
7-variant.....	40
8-variant	48
9-variant	55
10-variant	62
11-variant.....	70
12-variant	77
13-variant	84
14-variant.....	91
15-variant	98
16-variant.....	104
17-variant	112
18-variant	120
19-variant	128
20-variant	136
21-variant.....	144
22-variant	154
23-variant	162
24-variant	170
25-variant	179
26-variant	190
27-variant.....	201
28-variant	211
29-variant	222
30-variant	231
Javoblar	241